

PALEONTOLOŠKA DOKUMENTACIJA JURE U PODRUČJU RIJEKE KORANE IZMEĐU BARILOVIĆA I SLUNJA

S 1 slikom u prilogu

Prikupljena je nova paleontološka dokumentacija za naslage lijasa i malma što je omogućilo preciznije odvajanje jure od krede. Na osnovu superpozicije potvrđena je ranija pretpostavka o kontinuitetu karbonatne sedimentacije u juri.

Jurske naslage područja Korane zastupane su isključivo vapnencima i dolomitima koje je na osnovu litoloških karakteristika nemoguće odvojiti od krede. Zato je u starijim radovima češće dolazilo do zamjene jurskih i krečnih sedimentata (F. Koch 1934 i M. Herak 1956). Kako je u posljednje vrijeme poznavanje jurskih mikrofosila znatno uznapredovalo, pristupilo se prikupljanju uzoraka u svrhu dokumentacije pojedinih stratigrafskih nivoa unutar jure i postavljanja preciznije granice između jure i donje krede. U tom zadatku sudjelovali su još i S. Božičević i S. Bahunpašević i ovom prilikom zahvaljujemo na pomoći.

Nova dokumentacija potvrdila je ranije mišljenje (M. Herak 1956) o postojanju kontinuiranog profila jure od Korane do Skradске gore kao i u području Barilovića. Međutim, novi su dokumenti pokazali da su jurske naslage rasprostranjenije nego se prije pretpostavljalo i to na račun krede. Prikazat ćemo ukratko slijed jurskih naslaga s paleontološkom dokumentacijom po pojedinim nalazištima.

Lijas

Donja je jura zastupana dolomitima i vapnencima sive i sivosmeđe boje. Paleontološki su dokumenti nađeni na lijevoj dolinskoj strani Korane malo uzvodno uz Barilovića a sastoje se od brojnih školjakaša iz skupine *Lithotidae* (sl. 1, nalazište 4). Jaka tektonska poremećenost omogućuje precizniju razdiobu unutar lijasa. Slično je i s naslagama kod Čulca, Šiće i Cerovca. Kod Čulca je utvrđena *Orbitopsella praecursor* (Gumbel) koja dokazuje srednji lijas (nal. 9) i *Lituosepta recoarensis* Cati (nal. 10).

U području Lučica i Končalovića lijas se nastavlja kontinuirano na dolomite gornjeg trijasa a sastoji se od kristaliničnih dolomita i sivih vapnenaca. Donji je lijas pretežno dolomitičan, a u srednjem više dolaze do izražaja vapnenci s ostacima školjakaša iz skupine *Lithotidae* (nal.

11). Osim njih nađeni su i mikrofosili i to *Orbitopsella praecursor* (G ü m b e l) i *Palaeodasycladus mediterraneus* (P i a) – (nal. 12). Gornji je lijas ponovno pretežno dolomitičan s nešto mrljastih vapnenaca.

D o g e r

Za doger u istraživanom području nemamo sigurne paleontološke dokumentacije, osim nekih mikrofosila čije pojavljivanje počinje u gornjem dogeru ali se nastavlja bilo u donji, bilo kroz čitav malm. Zato na njegovo postojanje zaključujemo uglavnom na osnovu superpozicije, osobito u području Skradske gore gdje postoji kontinuirani profil s dokazanim malmom i lijasom. Naslage koje su izdvojene kao doger pojavljuju se u dva facijesa, kao dobro uslojeni sivi vapnenci i kao vapnenci u izmjeni s dolomitima. Čisti su vapnenci osobito lijepo razvijeni istočno od Lučica i Končalovića, zatim ih ima kod Barilovića i drugdje. Vapnenci u izmjeni s kristaliničnim dolomitima razvijeni su u području Livade – Pjevići – Kurjevac – Ilići (istočno od Primišlja). Tu nalazimo pretežno sive uslojene vapnenice koji se vertikalno i bočno izmjenjuju sa smedesivim i sivim dolomitima. Ipak dolomiti imaju podređeno značenje.

M a l m

Najpotpunija dokumentacija prikupljena je u području malmskih naslaga koje nalazimo na širokom prostranstvu. Ima ih u području Cerovac – Žabljak – Resnica na lijevoj obali Korani, zatim u području Karamarkovići – Kozlinac – Kosirsko selo – Donji Skrad – Skradska gora – Kovačevići na desnoj obali Korane. U njih je usječena i dolina Korane uzvodno od Lučica; nadalje ih ima u području Savića, Raića i drugdje. U većem dijelu terena prevladavaju svjetlosivi vapnenci s nešto dolomita. Međutim u uzvodnijem dijelu terena mjestimično prevladavaju dolomiti s nešto vapnenaca. Da bi se omogućilo kasnije ulaženje i u detaljniju razdiobu ovih naslaga navest ćemo redom sve lokalitete mikro- i makrofosila s najvažnijim određenim oblicima:

Nalazišta:

a) Područje Barilović – Skradska gora

Nalazišta su navedena uglavnom od sjevera prema jugu.

Zapadno od Leskovca, pa prema jugu do Korane (nal. 1, 2 i 3):
Ellipsactinia sp. indet.

Neposredno uzvodno (južno) od Barilovića, na desnoj obali Korane: *Cladocoropsis mirabilis* Felix (nal. 5) i hetetidi, vjerojatno vrsta *Bauneia multitabulata* (D e n i n g e r) – (nal. 6).

Na jugoistočnim padinama brda Glavica (265 m): *Ellipsactinia* sp. indet. (nal. 7), a nešto južnije kod sela Burdeli (nal. 8): *Clypeina jurassica* F a v r e i krupni tintinidi.

Sjeverno od Skradske gore (nal. 13): *Cladocoropsis mirabilis* Felix, te na samom hrptu Skradske gore (nal. 14): *Clypeina jurassica* F a v r e zajedno s krupnim tintinidima.

b) Područje Slunj – Primišlje (također generalno od sjevera prema jugu):

Istočno od brda Kurjevac (nal. 15): *Macroporella sellii* Crescenti.

Kod sela Pjevići (nal. 16): *Kurnubia palastiniensis* Henson i *K. wellingsi* (Henson), te *Pfenderina* cf. *salernitana* Sartoni & Crescenti (nal. 17), što ukazuje eventualno i na više dijelove dogera.

Kod sela Šaše, blizu ceste Slunj – Primišlje (nal. 18): *Kurnubia palastiniensis* Henson, a nešto istočnije (nal. 19): *Salpingoporella annulata* Carozzi i *Clypeina jurassica* Favre, što je u skladu sa činjenicom da u tom području idući prema istoku nalazimo sve mlađe naslage u kontinuiranom profilu jure.

S jugozapadne strane ceste Slunj – Primišlje, na istočnim padinama brda Cerovita glava (366 m) – (nal. 20): *Clypeina jurassica* Favre. Isti fosil nađen je i nešto jugoistočnije uz istu cestu kod sela Kukići (nal. 21) zajedno s krupnim tintinidima.

U području uz tok Korane sjeverozapadno od Zečje varoši nalazi fosila, osobito klikeina, dosta su mnogobrojni i česti: nal. 22: *Kurnubia palastiniensis* Henson, nal. 23: *Macroporella sellii* Crescenti, nal. 24–27: *Clypeina jurassica* Favre, nal. 28: *Macroporella sellii* Crescenti, *Pfenderina trochoidea* Smout & Sugden.

S istočne strane autoceste Slunj–Karlovac također je na dva mjesta dokazan malrn; i to:

Nal. 29 uz cestu kod G. Nikšića: *Kurnubia palastiniensis* Henson, i

Nal. 30, nešto sjeveroistočnije od prethodnog, kod sela Rendulići: *Kurnubia* sp. indet.

Jugozapadno od Slunja, a istočno od brda Plieš (418 m) na zapadnoj obali Slunjčice nađeni su *Cladocoropsis mirabilis* Felix (nal. 31) i *Clypeina jurassica* Favre (nal. 32), što se dobro podudara sa superpozicijskim položajem naslaga u tom području.

Osim navedenih nalaza u područjima prikazanim na skicama, postoji i jedan zasada izoliran nalaz malmskih mikrofosila (*Kurnubia palastiniensis* Henson, *Labyrinthina mirabilis* Weynschenk, *Protopenroplis striata* Weynschenk, *Pfenderina salernitana* Sartoni & Crescenti) u području inače izgrađenom od donjokrednih naslaga kod sela Mavrović na lijevoj obali Korane, kao i u klinu malmskih naslaga na desnoj obali Korane južno od Veljuna sa sličnom mikrofosilnom zajednicom.

Primljeno 27. 9. 1965.

Geološko-paleontološki zavod,
Sveučilište Zagreb,
Socijalističke revolucije 8
Institut za geološka istraživanja
Zagreb, Kupaska 2

LITERATURA

- Herak, M. 1956: O mezozoiku područja Korane između Barilovića i Poloja. Geol. vjesnik 8-9 (za god. 1954-55), pp. 53-66. Zagreb.
- Koch, F. 1934: Geološka karta Karlovac-Vojnić M 1:75.000. Geol. inst. kralj. Jugosl. Beograd.

M. HERAK, L. BOJANIĆ, I. GUŠIĆ und V. CUKOR

PALAONTOLOGISCHE DOKUMENTATION DER JURABLAGERUNGEN
IM GEBIET DES FLUSSES KORANA ZWISCHEN BARILOVIĆ UND SLUNJ

Neue paläontologische Funde im untersuchten Gebiet haben die Annahme (M. Herak 1956) bestätigt, dass die Jura-Ablagerungen eine geschlossene Serie von Kalken und Dolomiten darstellen und dass alle drei Abteilungen vertreten sind.

Der Lias wird durch *Lithiotiden*, *Orbitopsella praecursor* (G ü m b e l), *Palaeodasy-cladus mediterraneus* (P i a) u. a. bewiesen (siehe die Fundorte 4, 9, 10, 11 und 12 auf der Abb im kroat. Text).

Der Dogger hat bisher keine sicheren Leitfossilien geliefert. Aber dass er vorhanden ist, zeigt die Superposition der Schichten, wo im Liegenden Lias und im Hängenden Malm vorkommen.

Der Malm ist am reichsten an Fossilien. Von den Makrofossilien seien nur *Cladocoropsis mirabilis* F e l i x (Fundorte 5, 13 und 31) und die Hydrozoen aus der Familie *Spheractimidae* (Fundorte 1, 2, 3 und 7) erwähnt.

Die Mikrofossilien wurden an mehreren Lokalitäten festgestellt. Es handelt sich um Kalkalgen und Foraminifiren, die sowohl den Untermalm (stellenweise vielleicht auch mit dem obersten Dogger) als auch den Obermalm beweisen. Die an verschiedenen Lokalitäten vorkommenden Gemeinschaften sind folgende:

Macroporella sellii C r e s c e n t i - Fundorte 15, 22 und 28, an den letzteren zusammen mit *Pfenderina trochoidea* S m o u t & S u g d e n.

Kurnubia palastiniensis H e n s o n (stellenweise auch mit *K. wellingsi* (H e n s o n), *Pfenderina salernitana* S a r t o n i & C r e s c e n t i, u. a.) - Fundorte 16, 17, 18, 22, 27 (zusammen mit *Clypeina jurassica* F a v r e), 29 und 30.

Clypeina jurassica F a v r e (stellenweise zusammen mit den grossen *Tintiniden*) - Fundorte 8, 14, 19, 20, 21, 24-27 und 32.

Auf Grund neuer Dokumentation konnte man im untersuchten Gebiet den Jura genauer von der Unterkreide abtrennen, was im Gelände sehr schwierig ist, weil sie lithologisch sehr ähnlich sind.

Angenommen am 27. September 1965.

Geologisch-paläontologisches Institut,
Universität Zagreb,
Socijalističke revolucije 8
Institut für geologische Untersuchungen,
Zagreb, Kupaska ?